

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Ұрпақ тәрбиесі - болашақ тірегі

ЖАРИЯЛАНДЫ
18.02.2023СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/132227/

Маңғыстау облысы, Маңғыстау

ауданы, Шетпе ауылы

Аудандық балалар өнер мектебі директорының

тәрбие ісі жөніндегі орынбасары

Макашова Жаннат

Жаукенқызы

Ұрпақ тәрбиесі - болашақ тірегі

Қазіргі таңда өмір үнемі өзгеріп, қоғам үздіксіз дамып отырған шақта ақыл — ойы озық, білімі мен біліктілігі жоғары, ұлттық рухы күшті жастарды тәрбиелеу қажеттілігі күн озған сайын артып отыр. Туған халқымыздың өткен тарихына көз жіберсек, ерекше ізгі қасиеттермен қатар Отансүйгіштіктің де керемет үлгілерін көреміз. Бүгінгі күні егеменді ел болып, қазақ деген ұлт болып отыруымыздың өзі ата — бабаларымыздың теңдесі жоқ ерлігінің арқасы. Отансүйгіштік сезімді, білім мен біліктілікті, дағды мен шеберлікті, адамгершілік қадір — қасиеттерді қалыптастыру үлкен қажеттілік. Қай кезеңде, қай қоғамда болмасын жеке тұлғаның қалыптасуы ұстаздан басталады.

Сондықтан ұстаздың алдында жас ұрпақты адал, шыншыл, сергек, өмірге құштар, көзі ашық, көкірегі ояу, қуаныш пен ренішке ортақтаса алатын, өз Отанын сүйетін, өз жерінің, елінің иесі бола алатын, еркін ойлау қабілеті бар, мәдениетті, іскер, адамдық қасиетке ие, рухани жан дүниесі бай, жаны, ары таза азамат тәрбиелеу міндеті тұр.

Бүгінгі күннің өзекті мәселесі ұрпақ тәрбиесі. Ұрпақ тәрбиесі - ұлт болашағы. Ең қасиетті Отанымызды, елімізді, жерімізді, сеніп тапсыратын, салт — дәстүріміз бен дінімізді, тілімізді келер ұрпаққа одан әрі жеткізеді деп сенім артамыз, ата — бабаларымыздың күресімен жеткен ұлы істерді жалғастырса екен дейміз. Халқымыз балаға жөргегінен бастап ер жеткенге дейін ұлттық ізгілікті, имандылық пен мейірімділік сияқты рухани

қасиеттерді жеткізіп отырған. Қай заманда болса да әр халықтың ұрпағы үлгі тұтар ұлттық салт — дәстүрі, тәрбиесі болуы керек.

Әрбір адам бала кезінен: Қазақстан – менің Отаным, оның мен үшін жауапты екені сияқты мен де ол үшін жауаптымын деген қарапайым ойды бойына сіңіріп өсетіндей жағдай жасау мұғалімнің міндеті.

Патриотизм – бұл Отанын сүю, сол елдегі халықты сүю, соның дәстүрлерін, сенімін құрметтеу. Бұл еліңнің мәдени құндылықтарын танып білуден басталады. Нәресте кезіңнен бесік жырынан бастап, батырлар жырында тәрбиелену сол елдің шаңында аунап, барлық құндылықтарын көзіңнің қарашығындай қорғау және келер ұрпаққа сеніммен тапсыру. Ол туғаннан бастап туыстарға деген игілікті көңілдің сүйіспеншілігі, сол елдің перзенті болғандықтан, сол елге деген қарызыңды абыроймен іске асыру және келер өскелең ұрпақты өзіңнің ісіңнен өнеге алатындай сүйсіндіре білу, сол елдің әр талына, құм — шөліне өзіңді және өзгені табындыра білу!

Қазақ баласының ер жетіп, ес жиюына айтарлықтай әсер ететін төл факторларымыз, батырлар жыры, Суға салсаң батпайды, отқа салсаң жанбайды! Ерлер мінген арғымақ ше? Тығырыққа тірелгенде иесі, Астыңғы ерні жер тіреп, Үстіңгі ерні көк тіреп, Тұлпарлары сөйлейтін! деп келуші еді ғой эпоста. Қазіргі жас Қара қыпшақ Қобыландыны, қара қасқа атты Қамбарды, атақты Алпамыс батырларды біле ме? Жауынгерлік рухтағы, Отаншыл сезімге толы осы құндылықтарымыздан ажырап бара жатқанымыз да арқамызды аяздай қариды. Жоқ әлде компьютер заманы ұлтымыздың талай ғасырлық маржандарын ұмыттырып жіберді ме? Отансүйгіштікке, патриоттыққа тәрбиелеу үшін мектептегі әртүрлі іс — шаралар, үйірмелер, сайыстардың алатын орны ерекше.

Батырларымыздың қаһармандық бейнелерін, олардың жасаған ерлік істерін ұмытпауымыз керек. Әсіресе мектепішілік өтетін патриоттық әндер сайысы, Махамбет оқулары, сахналық көріністерді үнемі өткізіп, тәрбие сағаттарында ата — бабаларымыздың ерліктерін айта отырсақ, келер ұрпақ олардың ерліктерін ешқашан ұмытпақ емес. Туған жерін, елін сүюге жетелейтін түрлі жобалар оқушыларды Отанын сүюге қалыптастырады.

Оқушыларға сабақ барысында Отан туралы, атамекен туралы мәлімет беріп, ұлы тұлғалармен таныстыру арқылы ата дәстүрді меңгереді. Сондай — ақ сабақ барысында әңгімелер, ертегілер, жұмбақтар, аңыздар, мақал — мәтелдерді оқи отырып, оқушыларға өмірдегі ерлік, батырлық, Отан үшін еңбек ету, қызмет жасау, елді қорғауға дайын болу туралы түсініктер беріп, Отаншылдыққа тәрбиелеп, патриоттық сезімдерін қалыптастырады.

- Мақал — мәтелдер Отанға деген сүйіспеншілікті қалыптастыру құралдарының бірі болады.
- Жұмбақтар — оқу тәрбие үрдісінде жер, Отан, табиғат туралы жұмбақтар оқушылардың еліне, жеріне деген сүйіспеншіліктерін арттырып, патриоттық сезімдерін арттырады.

- Ертегілер — халқымыздың тарихын, тұрмыс — салтын, әдет — ғұрпын білдіреді. Оқушы қиялын дамытып, жақсыдан үйреніп, жаманнан жиренуге шақырады.
- Аңыз — ертегілер — елінің мұңын мұңдап, жоғын жоқтайтын қаһарман өскелең ұрпаққа тәрбие ықпалын тигізеді.
- Батырлар жыры — батырлық, ерлік, жауына мейлінше қатал, өз еліне мейірімді болуына тәрбиелейді.

Қазақстандық патриотизм ұғымы адам бойына өздігінен қалыптаса қоймайды. Ол ұғымды қалыптастыратын алғы шарттарға мыналар жатады:

Тарихымыз;

Ана тіліміз бен дініміз және жеріміз;

Атадан балаға, баладан немереге, немереден ұрпаққа жалғасатын салт — дәстүрлер мен әдет – ғұрпымыз;

Ұлттық қадір — қасиетіміз;

Ұлттық рухымыз;

Көш басын өркениет жолына біржола бұрған екенбіз, сол ұлы көшті адастырмай алға апарар ұрпағымыздың нұрлы болашағы мен бағыт бағдарын айқындап алғанымыз жөн. Өткен уақыт үнсіз мүлгиді, келер уақыт баяу жылжиды, ал бүгінгі күн құйындай ұйтқиды, деген қанатты сөз бар. Бұл үшін де парық — парасат, білім — білік, ерік — жігер, керек емес пе? Ұрпағын сүйген баба ғана қасиетті, Отанның болашақ азаматына: Тарихыңды зерделе, аға ұрпақтың саған деген аманаты — ерлік, тәрбие алар сәтіңді бос жіберіп, қапы қалма, — деген. Тарихты зерделеу арқылы біз ұрпағымызға Отанымыз бен халқымызға шексіз берілгендік қаһармандық патриотизмнің шынайы сабақтарын аламыз.

Мәдениетті, саналы, елім, жерім, дейтін өз елінің нағыз азаматтарын тәрбиелеу үшін, ата — ана мен мектеп бірігіп, оқушы ынтымақтаса отырып, білім ордасындағы тәрбие үйде жалғасын табатындай етіп ұйымдастыра білгеніміз жөн.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.